

PHILIP SINGTON

DOMNIȘOARA
EINSTEIN

Traducere din limba engleză și note de
Ioana Pricop

EDITURA ALLFA

THE EINSTEIN GIRL

Philip Sington

Copyright © Philip Sington 2009

DOMNIȘOARA EINSTEIN

Philip Sington

Copyright © 2012 Editura **ALLFA**

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SINGTON, PHILIP**

Domnișoara Einstein / Philip Sington; trad.:

Ioana Pricop. - București: Allfa, 2012

ISBN 978-973-724-415-4

I. Pricop, Ioana (trad.)

821.111-31=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside Romania, without the written permission of **ALLFA**, is strictly prohibited.

Copyright © 2012 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA**: Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax: 021 402 26 10

Distribuție: Tel.: 021 402 26 30 ; 021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare: Ioana Opaț

Tehnoredactare: Niculina Ionescu

Corectură: Anca Tach

Design copertă: Alexandru Novac

1

Berlin, mai 1933

La trei zile după dispariția logodnicului ei, Alma Siegel traversa orașul aglomerat până la marginea cartierelor răsăritene, pentru a privi fotografiile morților anonimi. Acestea erau expuse pe un coridor din sediul poliției, aliniate în vitrine, sub fiecare dintre ele aflându-se un petic de hârtie cu informații despre locul și data descoperirii trupului: groapa de gunoi din Danziger Strasse, 24 ianuarie; toaleta publică de la stația Anhalter, 7 februarie; canalul Landwehr de lângă podul Kottbuser, 15 aprilie. Coridorul era aglomerat. Oamenii veneau la cartierul general al poliției din tot felul de motive: să se prezinte la Biroul de Înregistrare a Străinilor, să obțină o viză, să caute bunuri pierdute sau să raporteze un furt. Aceștia o îmbrânceau trecând pripiți pe lângă ea, cu toții având un scop și o grabă eficiente, fără să se oprească niciun moment pentru a privi la șirurile de chipuri care se holbau la ei prin geam.

Vechiul ei prieten, Robert, insistase să o însoțească. Chiar el îi făcuse cunoștință cu logodnicul ei. Cei doi bărbați erau colegi la Clinica de Psihiatrie Charité și fără îndoială că Robert se simțise dator să-și ofere sprijinul. În orice caz, o asigurase el, călătoria până la sediul poliției era doar o formalitate. Era puțin probabil ca logodnicul ei să se regăsească printre chipurile din vitrine. Acestea erau fețe de muncitori, imigranți, servitoare și „femei de consum“, expresie prin care, de bună seamă, făcea aluzie la prostituate. Un bărbat aflat în poziția lui Martin, doctor în psihiatrie, nu întreținea relații cu un asemenea anturaj. Ceea ce s-a și dovedit. Gulerele albe și apretate ale claselor profesionale se găseau rareori în jurul gâturilor cadavrelor anonime. Cămășile acestora aveau gulerele descheiate și erau de nuanță

închisă, pentru a ascunde mizeria. Acei morți aveau ceva grosolan, o zdrențuială dincolo de condiția veșmintelor lor.

Oamenii erau fotografiați la locul morții, întorși pe spate atunci când era nevoie, luminați de strălucirea blițului cu magneziu, cu pielea de un alb intens pe fundalul umbrelor întunecate și profunde. Gravitația le trăgea pomeții și părul, făcându-i pe mulți să pară că înfruntă o vijelie, având ochii mijiți sau pe jumătate închiși și gurile deschise într-o ultimă răsuflare. Încă de la începutul anului, peste o sută fuseseră adunați de prin tot Berlinul.

Identificarea era singurul țel al expunerii. Bilețelele de hârtie nu făceau nicio deosebire între crimele nerezolvate, sinucideri și decesele prin expunere la frig, deși uneori diferența era cât se poate de limpede: un firicel de sânge prelins pe chipul unui bărbat, un garou de piele strâns legat în jurul gâtului întins al unei femei. Înecații erau cei mai groaznici: plini de mâl, cu carnea umflată și pielea plesnită, ca și cum și-ar fi devorat propriile trupuri până își dăduseră duhul. Cadavrele erau ținute la morgă vreme de câteva săptămâni, după care autoritățile se descotoroseau de ele. De fapt, cei mai mulți dintre morții fără nume încetaseră deja să mai existe în orice aspect fizic. Tot ce mai rămânea din ei, singura dovadă că trăiseră vreodată erau instantaneele fotografiilor poliției, prinse cu bolduri pe panourile din coridor. Chiar și această politețe era trecătoare. După câteva luni, imaginile erau date jos și expediate la subsol, fără să mai vadă vreodată lumina zilei.

Alma adusese o fotografie în care Martin avea o înfățișare neobișnuit de agreabilă, îmbrăcat într-un costum la trei rânduri, cu părul ceva mai lung ca de obicei, astfel încât îi cădea bărbătește pe frunte, zâmbind și mijind ochii din cauza luminii. Polițiștii cercetară imaginea și declarară că nu îl văzuseră nicicând.

— Poartă ochelari, spuse ea. Pentru citit.

Însă oamenii continuau să dea din cap în semn că nu.

Revenea la fiecare câteva zile, singură. Polițiștii se obișnuiseră s-o vadă și-i zâmbeau când intra. Nu era ca celelalte femei cu care aveau de-a face de obicei; avea bucle blond-aurii și nasul cârn, sacourile făcute la comandă și eșarfe cu picățele. Totul la

ea răspândea o aură de lux: tenul, picioarele zvelte și gleznelor delicate, ținuta ei dreaptă, țacănitul melodios al tocurilor. O însoțeau curtenitor la vitrine. Uneori îi permiteau să vadă fotografiile care încă nu erau făcute publice și își așteptau etichetarea birocratică. Ba chiar îi arătau și pozele considerate de regulă nepotrivite pentru a fi expuse: trupuri tăiate în două, aflate pe șine de cale ferată, incinerate în incendii domestice sau zăcând în gropi puțin adânci, rânjind prin carnea descompusă.

„Ei bine, astea nu-s plăcute la vedere“, îi spuneau ei deschizând dosarele.

Și o priveau îndeaproape în timp ce masele întunecate, coagulate, se întrupau sub privirile ei, devenind carne și oase, devenind treptat umane. În ciuda ezitărilor afișate de polițiști, femeia avea senzația că le face plăcere să-i arate toate acele orori, așa cum seducătorii se delectează corupând inocenții. Există un spirit tovarășesc în înfruntarea extremelor distrugerii trupești fără a întoarce privirea. Sau poate că le plăcea să o vadă clătinându-se pe pedestalul ei social. Ca și cum faptul că era complice la propria ei degradare, întorcându-se mereu acolo ca pentru a-și satisface un viciu, îi făcea pe toți mai dornici să se arate amabili.

Unul dintre sergenții mai în vârstă avea o cicatrice de țesut lucios și neted care se întindea în jos, pe-o parte a feței, și o pleoapă care nu stătea niciodată deschisă pe de-a-ntregul.

— Ce vă face să credeți că acest doctor Kirsch al dumneavoastră e mort? o întrebă acesta într-o zi, pe când stăteau în fața vitrinelor.

De la ultima vizită a Almei avuseseră loc niște schimbări în ceea ce privește aranjarea fotografiilor. Avu nevoie de o clipă ca să se adune. Una dintre femeile înecate migrase către rândul de jos, ca și acum ar fi fost trase în jos de propria greutate, iar pe rândul de sus rămăsese un spațiu gol.

— Urma să ne căsătorim, răspunse ea.

— Bine, Fräulein, dar a spus ceva? Ceva care să fi fost o pricină de îngrijorare? Avea dușmani, de pildă?

Alma negă cu o mișcare a capului. Se gândise la acest aspect, avea anumite intuiții, dar nimic ce s-ar fi putut explica. Era ceva legat de una dintre pacientele lui Martin, o tânără de origine

slavă. Cazul apăruse în gazete săptămâni la rând, fiind subiectul multor speculații îngrozitoare. În calitate de medic al femeii, Kirsch fusese fotografiat și se scrisese despre el, lucru de care Alma se bucurase la acea vreme. Însă atunci Martin începuse să se schimbe. Se părea că acest caz avusese asupra lui efectul unui drog. Fusese sedus, otrăvit. Robert se plânsese de răceala și secretomania lui. Bănuia că dezvoltase o fixație. Nu mai era acel Martin pe care-l cunoșteau Alma sau ceilalți.

Superiorii lui ezitau să discute cazul respectiv. Nu puteau spune dacă avea legătură cu dispariția lui Martin. Se fereau cât mai politicoasă să fie de ajutor, ca și cum ar fi vrut să acopere vreo rușine profesională. Însă lipsa lor de îngrijorare trăda convingerea că Martin dispăruse din proprie voință. Sau, în cazul în care căzuse victimă unei fapte criminale – un jaf de stradă care degenerase, o răpire, un asasinat –, era o crimă pe care nu intenționau nicidecum să o investigheze.

Martin închiriasse câteva cămăruțe pe Schönhauser Allee, la doi kilometri distanță de spital. Alma nu trecuse pe acolo prea des – intrase o singură dată, pentru scurtă vreme –, dar știa că nu e un cartier decent. În partea de nord se aflau locuințele din Pankow, iar în sud localurile de noapte jerpelite, adunate ca o spuzeală în jurul stației Alexanderplatz. Zona era ieftină, explicase el, și convenabilă pentru muncă. Dar când ea îi găsisese un loc mai nimerit în partea de vest, în apropiere de Charlottenburg, se cam codise.

— M-am obișnuit cu locul ăsta. În plus, dacă la anul ne mutăm din oraș, ce rost mai are?

Ea îi pusese șovăiala pe seama inerției și nepăsării față de aparențe, specifică burlacilor. N-avea nevoie decât de suficient spațiu pentru cărțile lui și de liniște ca să poată lucra. Dar în zilele care au urmat dispariției sale, femeia a fost silită să pună la îndoială acea presupunere. S-a întrebat dacă ce spunea lumea e adevărat – că în acea parte a orașului se găsesc atracții pe care ea le trecuse cu vederea.

Părinții ei nu pricepeau de ce se tot ducea acolo. În ceea ce-i privea, cu cât îl uita mai repede pe Kirsch, cu atât era mai bine.

Închiriaseră o casă la Marea Baltică pe timpul verii și insistaseră să vină și ea. Alma obținuse o slujbă cu jumătate de normă ca recepționistă, doar ca părinții să n-o mai piseze la cap cu plecarea.

După serviciu, călătorea cu tramvaiul care hurducăia la înălțime pe străzi, afundându-se în clădiri pustii, strecurându-se pe lângă blocuri de locuințe atât de apropiate încât femeia își vedea propria reflecție dansând de-a lungul ferestrelor. Parcurgea traseele pe care obișnuia să meargă logodnicul ei, hotărâtă să vadă orașul prin ochii lui. Din tramvai vedea lucruri care din stradă erau invizibile: un cireș singuratic înflorit într-o curte, copiii spălându-se într-o cădiță de tablă, o tânără agățând o rochie turcoaz în balconul unui apartament închiriat. Șina trenului era parțial bisturiu, parțial aparat de proiecție, spintecând orașul, expunându-i măruntaiele cu cincizeci de cadre pe secundă. În tramvai simțea cel mai puțin sentimentul de abandon, ca și cum actul de a călători ar fi dat înapoi acele ceasornicului și ar fi adus-o mai aproape de viitorul pierdut.

Uneori mergea cu tramvaiul dincolo de Alexanderplatz, îndreptându-se către locuri care înainte erau doar niște nume pentru ea, cartiere de emigranți, teoretic lipsite de interes pentru orice vizitator de ocazie. După război, capitala se mărise și devenise mai murdară. Se întinsese, formând metastaze peste câmpuri și păduri, masele proletare umflându-se cu hoarde sosite de la răsărit: ruși și polonezi, țigani și evrei. În comparație cu orice alt oraș german, nu era o adevărată metropolă nemțească, așa obișnuia să spună tatăl ei.

Alma privea țință străzile bizare și străine, cu mulțimile lor vigilente, pietele și templele acoperite, bântuită de gândul că erau locuri știute de logodnicul ei, în care probabil el încă era cunoscut. O dată îl văzuse stând în fața vitrinei unui magazin, aplecat să-și aprindă o țigară. Coborâse din tramvai și traversase strada înaintea să-și dea seama că făcuse o greșală.

— Mă scuzați, vă rog...

Străinul zâmbise ducându-și mâna la pălărie, rostind în același timp niște vorbe într-o limbă pe care ea nu o înțelegea.

Alma se duse la Bibliotecă Națională Prusacă pentru a citi rapoartele apărute în gazetele mai vechi. Un grup de tineri studenți înfocați, purtând blazere, ajutau la reorganizarea mormanelor de cărți, împingând cărucioare în sus și-n jos pe coridoare, vorbind și glumind cu voce tare. Berlinul se fălea cu zeci de ziare. Alma ședea în Sala Periodicelor, parcurgând pagină după pagină, inspirând duhoarea uleioasă a cernelii tipografice, degetele și palmele înnegrindu-i-se încet. Undeva pe-acolo, printre vociferările actuale, se găseau negreșit câteva boabe de adevăr, câteva semne prevestitoare ale dezastrului ei intim.

Pacienta lui Martin fusese găsită în zona împădurită de lângă Potsdam, la douăzeci de kilometri depărtare, în partea de vest a orașului. Doi băieți care se plimbau cu bicicletele făcuseră descoperirea. Era înfățișați în *Berliner Morgenpost*: Hans și Ernest Waise, stând bățos alături de biciclete și privind direct în obiectiv. Plecaseră dis-de-dimineată în acea sâmbătă de octombrie târziu, intenționând să ajungă în localitatea Caputh, aflată pe marginea lacului, unde auziseră că locuia și se plimba cu barca marele Albert Einstein. Însă în acea dimineată se lăsase ceața și cei doi se rătăciseră. În cele din urmă, cel mai mic dintre ei zărise ceva zăcând la marginea apei.

AU VENIT ÎN CĂUTAREA UNUI GENIU ȘI AU DESCOPERIT O CRIMĂ SEXUALĂ

Așa începea articolul. Fata era pe jumătate goală și udă fleșcă. Picioarele îi erau tăiate și zgâriate. Pe restul trupului, atât de palid încât băieții au crezut că e moartă, s-au găsit alte urme de violență, despre care nu s-au dat detalii. Când i-au găsit pulsul slab în zona gâtului, au acoperit-o cu hainele, în vreme ce Hans, băiatul mai mare, a plecat pedalând repede pentru a cere ajutor. S-a întors cu poliția, un ceas mai târziu.

Un foileton fantezist din *Berliner Illustrierte Presse* medita-se asupra chinului îndurat de Ernest Waise, un copil de opt ani lăsat singur în pădurea învăluită în ceață, alături de o frumoasă femeie muribundă, având capul doldora de povești cu fantome și spirite malefice, îndrăznind cu greu să respire de teamă că

acestea îl vor observa. Mai târziu, copilul susținuse că fata rostise ceva înainte de a leșina din nou, însă nu putuse reda cuvintele. A și sărutat-o, după spusele lui, gândindu-se că astfel ar putea s-o țină cumva în viață.

N-a mai durat mult până când detaliile reale ale sortii fetei au ieșit la iveală. Alma a găsit majoritatea amănuntelor în hebdomadarele locale, publicații îndrăznețe, tipărite în două culori, pline de fotografii alb-negru pătate, genul de ziare pe care Hans-Peter, șoferul tatălui ei, le citea în timp ce aștepta la volan. Femeia inconștientă fusese dusă mai întâi la un post de prim ajutor în Caputh, unde se găseau doar pături, bandaje și dezinfectant, apoi la un sanatoriu din Potsdam. Angajații de acolo erau, de asemenea, lipsiți de experiență, majoritatea clienților sanatoriului fiind tuberculoși sau suferinzi de boli de plămâni. Temându-se de hipotermie, scufundaseră fata într-o baie fierbinte pentru a-i crește temperatura corpului, soluție despre care doctorii de la Charité sugeraseră că se prea poate să fi înrăutățit și mai mult lucrurile. Valul brusc de căldură ar fi fost motivul pentru care vasele de sânge din brațe și picioare se dilataseră, în timp ce înainte fuseseră îngustate, susțineau ei. Sângele rece, prins în extremități, năvălise înapoi în centrul trupului și în creier, reducând și mai mult temperatura. Același sânge ar fi purtat cu el și nivelul crescut de toxine și acizi. Probabil că acidoza îi provocase coma.

Fata avusese un scurt episod convulsiv. Personalul medical reușise s-o împiedice să-și înghită limba, apoi pupilele i se dilataseră și se prăbușise într-o stare de inconștiență profundă. Cum pulsul îi era din ce în ce mai slab, capelanul fusese chemat din sala de mese, cu speranța că fata era romano-catolică. Se citiseră ultimele rugăciuni. În cele din urmă, pe la ora două, în timp ce o furtună se năpustise asupra orașului, o ambulanță sosise și plecase în goană, ducând fata către șoseaua Avus, în direcția Berlinului. Când s-a trezit în sfârșit, memoria ei era un blank complet. Nu știa nici măcar cum o cheamă.

În ziua următoare fusese organizată în pripă o percheziție. Colonii de corturi pline de bărbați șomeri și familiile acestora apăreau frecvent în pădurile din jurul capitalei – o parte infimă

din milioanele de oameni fără slujbe care pluteau, asemenea unor epave, de la o aglomerare urbană la alta. Presa specula cum că adevărul avea să fie aflat tocmai într-o asemenea „enclavă a disperării“. Supravegheați îndeaproape de jurnaliști, șaisprezece ofițeri se târâseră prin pădurea de lângă Caputh, în căutare de dovezi. Ediția de marți a ziarului *Berliner Morgenpost* înfățișa o fotografie a bărbaților aplecați sub greutatea impermeabilelor sau ghemuindu-se pentru a cerceta adâncituri în pământul acoperit cu frunze. Dar nu găsiseră nicio colonie de corturi, nici vreo dovadă că ar fi existat una vreodată. Din punct de vedere judiciar, operațiunea scosese la iveală puține informații: câteva fragmente de țesătură, o agrafă de păr, o gheată acoperită de noroi, care părea aproape nouă. De asemenea, polițiștii recuperaseră resturile ude ale unei broșuri care făcea reclamă unei conferințe publice ținute la Amfiteatrul Filarmonicii. Conferința se numea *Starea actuală a teoriei cuantice*. Lector principal era profesorul Albert Einstein.

Biblioteca închidea la șase. Alma ieși în Unter den Linden, ferindu-și ochii cu palma de soarele care apunea. Plouase cât timp stătuse înăuntru. Pavajul era întunecat și lucios. De la un megafon din apropiere se auzea muzică, voci masculine și orchestre de marș reverberând printre fațadele imperiale acoperite de funingine.

Robert Eisner o aștepta în noua lui mașină Daimler. Ieși îndată ce o văzu, zâmbindu-i plin de speranță în timp ce-i deschidea portiera din dreapta.

Studentii se mutaseră cu lucrul în afara bibliotecii, împingând căruțuri pline de cărți către un camion care-i aștepta. Unul dintre ei îi făcu Almei cu ochiul în timp ce ea cobora scările. Zâmbetul îi era alb, asemenea triunghiului batistei care-i ieșea din buzunarul de la piept al sacoului. Alma se încruntă în timp ce el începu să arunce încărcătura de cărți în camion, cu grija unui muncitor care mută saci cu cărbuni.

— Ce fac? întrebă ea.

— Se distrează, după câte se pare, spuse Robert.

Își puse o mână pe umărul ei. Grija lui pentru ea era surprinzătoare. Fusese dintotdeauna vesel, însă nicio clipă nu-l crezuse capabil de tandrețe autentică. Faptul că amândoi erau năucii de evenimentele recente, că amândoi se chinuiau să se împace cu dispariția lui Martin Kirsch, îi apropiase mai mult.

În timp ce treceau cu mașina de piațeta din fața operei, Alma zări din nou cărțile. Stiva avea deja doi metri înălțime. Abia atunci înțelese: urma să fie arse.

Octombrie 1932

Martin Kirsch se afla în spălător când auzi un țipăt scrâșnit, metalic. Părea că urcă pe orificiul scurgerii, un țipăt înspăimântător de durere și groază. Înlemni în fața lavoarului, cu apa picurându-i de pe mâini, holbându-se în obscuritatea orificiului ruginit.

Kirsch venise mai devreme ca să termine în liniște și pace rapoartele. Toată săptămâna, camioane pline cu agenți electorali și paramilitari traversaseră Schönhauser Allee într-un du-te-vino neîncetat, sunând din goarne, cântând și făcând glume batjocoritoare. Când poliția nu veghea, izbucneau lupte. Dinți spărți și oase rupte. Proprietăreasa lui, Frau Schirman, ținea ușa de la intrare zăvorâtă și încuiată zdravăn. Fusese obligat s-o trezească doar ca să poată ieși din casă.

Afară aproape că nu se luminase. La ora aceea, pacienții dormeau mereu. Oricum, saloanele se aflau pe cealaltă latură a clădirii. Cu toate acestea, rămase ținut locului, ascultând, în cazul în care țipătul ar izbucni din nou. Însă nu auzea decât apa picurându-i de pe degete pe porțelanul alb și crăpat.

Țevile, erau doar țevile. Un boiler care se încălzea. O supapă. Ce prostie. Se îndreptă și întinse mâna după un prosop. Clădirile alea vechi scârțâiau și gemeau mai ceva ca niște oameni bătrâni.

Iarăși răzbi un glas, de data asta unul diferit, mai grăbit și mai delicat. Gâfâia sau suspina? Se aplecă ținându-și respirația.

— Nu nu nu nu nu nu nu.

Probabil era doar apa care se scurgea pe undeva. Se golea supapa. Nu era deloc o voce umană.

Își puse ochelarii la loc și privi încordat sub șirul de chiuvete. Instalația era veche de cincizeci de ani: fier puternic galvanizat,

bășici de rugină străpungând stratul de vopsea cenușie. După separatorul de apă, scurgerea făcea un mic cot către standuri înainte de a dispărea în podea. Sub spălător se aflau birourile de la parter. Sub acestea era pivnița, goliță parțial pentru experimentele directorului-adjunct. Și acolo erau niște lavoare, își aminti el, în vechea spălătorie. Instalațiile erau legate între ele, asemenea unei uriașe centrale telefonice.

Își privi ceasul de mână: era șapte. Se aplecă din nou în față și, cu băgare de seamă, își apropie urechea de scurgere.

Acum se auzeau doar șoapte, un bolborosit îndepărtat. Un „poc, poc, poc“. Apoi iarăși glasuri, urcând prin tuburile metalice – voci de femei.

— Porc respingător.

Tresări violent. Vocea se auzise foarte clar.

Un răpăit de lovituri. Apa suierând prin sistemul de țevi.

Ușa se deschise în spatele lui. În încăpere intră directorul-adjunct, cu flecurile țacănind pe dalele pardoselii: doctorul Heinrich Mehring, cu guler înalt și o chelie dichisită, purtând sub braț, ca de obicei, un exemplar din *Kreuz-Zeitung*.

— Bună dimineața, doctore Kirsch. Kirsch se ridică. Iar v-ați uitat halatul?

Toate cadrele medicale trebuia să poarte halate în timp ce erau de serviciu. Directorul insistase asupra acestui aspect. Era important, considera el, să se mențină o distanță profesională între pacient și medic.

— Nu, Herr Doctor. Astăzi n-am de gând să consult pacienți.

Mehring deschise ușa uneia dintre cabine și se ridică pe vârfuri. Îi plăcea să cerceteze vasul de toaletă de la o distanță sigură înainte de a purcede la treabă.

— Dar ar putea să te vadă *ei* pe *dumneata*. Cred că acesta-i scopul, nu? Am un halat de rezervă în cabinetul meu, dacă ai nevoie.

Se părea că vasul de toaletă trecuse inspecția. Mehring închise ușa cabinei și o încuie. Kirsch îl auzi cum deschide gazeta.

Nu mai coborâse la subsol de când Mehring și-l însușise. Își aduse aminte de un labirint de cămăruțe pentru depozitare, o magazie de texte medicale de prisos, un boiler antic întreținut

de un om de serviciu grijuliu care scotea puține vorbe și avea chiar și mai puțini dinți. Mehring preferase subsolul în locul odăilor de la parter în sus. Dorea să-și realizeze experimentele în condiții de izolare științifică, de parcă intersectarea cu restul clinicii i-ar fi putut anula descoperirile.

Punctul central al muncii sale era un tratament nou, aplicat prima dată la sanatoriul Lichterfelde, aflat la câțiva kilometri depărtare. Un psihiatru de acolo, pe nume Manfred Sakel, injectase insulină unor foști dependenți de opiu, insulina fiind un hormon utilizat pentru a reduce glicemia din sânge. Agonia sevrajului lor – tremuratul, episoadele de vărsături, anxietatea – părea să se diminueze. Dar Sakel obținuse cele mai bune rezultate când doza era atât de mare încât îi aducea pe dependenți în șoc hipoglicemic. Cu creierile înfometate de zaharoză, aceștia intrau într-o comă din care puteau fi treziți la viață numai cu doze mari de glucoză. Sakel nu explicase clar dacă aspectele-șoc ale tratamentului sau comele se dovediseră eficiente, însă declarase că observase o îmbunătățire deosebită a comportamentului pacienților. Erau mai puțin certăreți, mai puțin ostili și necooperanți. Își continuase munca la Universitatea din Viena, aplicând aceleași tehnici pacienților diagnosticați cu *dementia praecox* – sau schizofrenie, termen sub care ajunsese să fie cunoscută. Deși încă se aștepta publicarea unei lucrări oficiale, se zvonea că rezultatele erau la fel de impresionante. Pacienții cărora li se inducea coma de cinci sau șase ori pe săptămână nu mai erau chinuți de gânduri psihotice. Halucinațiile dispăreau sau cel puțin nu păreau să-i mai afecteze. Și, deși erau predispuși la dezorientare și pierderi de memorie, pacienții deveniseră mai puțin retrași și cu un risc considerabil mai mic de manifestări nepotrivite ale emoțiilor. După cum afirmase Sakel, deveniseră mai puțin „complicați“.

Doctorul Mehring urmărise cu interes munca lui Sakel. De îndată ce se eliberase un post de asistent medical, recrutase imediat un membru al vechii echipe a lui Sakel, de la Lichterfelde. Avea propriile teorii cu privire la modul de a continua abordarea-șoc. Era de părere că schimbările în activitatea electrică

cerebrală se aflau în spatele efectelor declarate de Sakel, deschizând perspectiva unor noi tratamente incitante.

Kirsch citise rapoarte ale acestei proceduri. Subiectul era trezit în fiecare dimineață la ora șase și dus imediat într-o încăpere fără ferestre. Acolo, îl așezau pe un pat și-i sprijineau capul pe perne. Apoi îi introduceau un tub de cauciuc prin nara stângă, pe esofag în jos, până în stomac. De celălalt capăt al tubului, suspendat în spatele patului, era atașat un rezervor de sticlă plin cu apă amestecată cu zahăr. Zahărul folosea la a-l scoate din comă la momentul stabilit. Într-o tăviță era așezat echipamentul pentru intervenție rapidă: flacoane sigilate conținând soluție de glucoză cu o concentrație de treizeci și opt la sută și seringi.

La ora șapte se injecta insulină într-o venă din brațul stâng al subiectului, doza crescând de la o zi la alta, de la 20 de unități la 48, până când se instala coma. Unii pacienți prezentau o rezistență neobișnuită la insulină. Se luptau să rămână treji, zvârcolindu-se și tremurând din mâini și din picioare, ca și cum pierderea conștiinței ar fi însemnat coborârea într-un soi de țărâm al terorii. Pe măsură ce trupurile lor intrau în șoc, părul li se zbârlea pe brațe, începeau să asude, gurile li se umpleau de salivă, așa încât era necesar să fie întorși pe o parte pentru a nu se îneca.

Kirsch solicitase ca pacienții lui schizofrenici să fie scutiți de experimentele lui Mehring. Era sigur că supunerea la astfel de probe i-ar fi distrus tratamentul, care depindea de câștigarea încrederii acestora. Discutase problema cu directorul, doctorul Bonhoeffer, iar când acea abordare nu dăduse rezultate, discuta-se problema cu familiile pacienților. Din câte-și putea da seama, Mehring nu-i observase manevrele.

Liftul de serviciu se opri. Kirsch lăsă ușa deschisă și se îndreptă către coridorul central. De tavan fuseseră atârinate becuri electrice. Acestea pulsau când mai intens, când mai slab, odată cu fluctuația tensiunii produse de generatoarele spitalului. Aerul era dens, impregnat de un miros acru de vopsea.

Cărțile dispăruseră toate. Magazia și vechea spălătorie fuseseră transformate în camere de tratament. Recent, se instalaseră

uși grele, cu autoînchidere. Împinse cea mai apropiată ușă, o întredeschise. Două dintre asistentele lui Mehring stăteau în picioare, deasupra unui pat de fier. Una dintre ele avea un burete în mână, cealaltă o planșetă cu observații. Între ele era întins un pacient ale cărui picioare diforme se șteau goale de sub o pătură de lână.

Picioarele erau întoarse unul către celălalt, cu degetele strâns încheștate, asemenea unor pumni. Rigiditatea de prindere, după cum o numeau, era de obicei un simptom al spasticității sau al leziunilor pe creier.

Picioarele se smuciră.

— Îl cureți mai târziu. O să facă din nou.

Sora Regina Honig fusese recrutată de la sanatoriul Lichterfelde. Nu primea ordine de la nimeni altcineva decât de la doctorul Mehring. Era înaltă și butucănoasă, cu un ten palid care părea mereu ars de soare. Cealaltă soră se numea Ritter. Era o femeie subțire, agitată, cu ochi de insomniac, adânciți în orbite. Kirsch nu o auzise vorbind niciodată, cel puțin nu în cadrul unor conversații. Avea senzația că e îngrozitor de timidă.

Sora Honig privi ceasul de buzunar și făcu o notă pe foile de observații. Pacientul începu să intre în convulsii. Pătura fu aruncată pe podea. Kirsch își recunoscă unul dintre pacienți, pe Andreas Stoehr. Din gâtlee îi izbucni un sunet gălgâit, sugrumat.

Sora Ritter se aplecă asupra lui.

— Credeți c-ar trebui să-l întoarcem?

Kirsch nu putu să stea și să privească. Păși în încăpere.

— Ce se întâmplă?

Sora Honig își ridică privirea, se încruntă, apoi porni hotărâtă către el, cu o mână ridicată.

— Doctore Kirsch, suntem în mijlocul unei proceduri. Dacă nu vă supărați...

Fusese avertizată în legătură cu intervențiile lui.

Își făcu loc pe lângă ea. Stoehr era legat de pat. De la încheietură și până la umeri, brațele îi erau vinete de la injecțiile cu insulină, cercuri negre și purpurii, asemenea progresiei unei boli. Chipul lui avea expresia suptă a unui om care urma să

moară. Părul stufos și țepos era presărat inegal cu smocuri albe și cenușii. Din pijamalele proaspăt murdărite se înălța o duhoare de urină.

Capul lui Stoehr se clătina dintr-o parte-n alta, iar gura i se schimonosea în timp ce încerca să vomite tubul de cauciuc vârât pe esofag.

— Așa face el, explică sora Honig. Se opune comei. E doar o etapă de tranziție.

— Se îneacă, o contrazise Kirsch.

Sora Honig se propti în fața lui.

— Nu se poate îneca, doctore Kirsch. N-are cu ce să se înece.

Fălciile lui Stoehr se mișcau din greu dintr-o parte în alta. Încerca să muște tubul, să-l aducă în gură. Un fir de salivă i se scurse pe obraz.

Sora Ritter privea agitată, răsucind în permanență un inel pe deget.

— Să-l așezăm pe-o parte, soră? întrebă ea din nou.

Stoehr scoase un sunet scrâșnit. Clipi.

— C-c-câini negri!

Urlă, smucindu-și chingile.

— Are o criză, spuse medicul. Scoateți-l din ea.

Spuma se scurgea din gura lui Stoehr ca dintr-o cratiță care dă în foc. Sunetul scrâșnit era îngrozitor.

— Soră?

Asistenta Ritter părea îngrijorată.

— Totul e sub control. Sora Honig își așeză mâinile pe umerii lui, încercând să-l îndepărteze. Directorul adjunct va apărea cât de curând. Nu cred că va...

Un sunet violent, gătit, o făcu să se repeadă înapoi la pat.

— Ridică-i capul.

Aruncă planșa de observații și împinse un recipient sub bărbia lui Stoehr, în timp ce sora Ritter întoarse capul bărbatului către stânga, folosindu-și podul palmelor. Brațele i se smuciră în chingi.

Kirsch privi rapid căruciorul cu instrumentar, căutând injecțiile subcutanate. Acolo ar fi trebuit să se afle doze de glucoză, pregătite pentru situații de urgență. Injecțiile intravenoase

ajutau substanța să acționeze mai rapid asupra creierului decât prin ingerare.

Văzu două seringi, una lângă alta, pregătite și gata să fie folosite.

Tot trupul lui Stoehr se zgâlțâia. Picioarele patului de fier scrâșniră pe podea. Sora Ritter se dădu înapoi, clătînându-se.

— Ține-î! Sora Honig îi aruncă lui Kirsch o privire dușmănoasă, ca și cum totul era din vina lui. Nu știi de ce se prostește așa.

Kirsch luă seringă, scoțând aerul din ea.

— Vă rog să vă îndepărtați.

— Domnule doctor, nu puteți face asta. Suntem în mijlocul...

— Îmi asum întreaga responsabilitate.

— Dar *programul* doctorului Mehring...

Luă mâna lui Stoehr, îndreptându-i brațul. Venele de la suprafață fuseseră străpunse de atâtea ori încât nu mai rămăsese niciun loc bun.

Deodată, mâna lui Stoehr se încordă, strângând-o pe-a lui. Strânsoarea era surprinzător de puternică pentru un bărbat atât de slăbănog.

— M-au găsit. Se uita țintă la Kirsch, cu ochii căscați. Tu le-ai spus. *Tu*.

— Încearcă să te relaxezi.

Trupul lui Stoehr intră în convulsii. Se prăbuși înapoi pe pat, gemând. Kirsch se chinui să-i dezlege cureaua din jurul încheieturii. Era nevoit să-i facă injecția în antebraț, ca pentru un vaccin.

— Domnule doctor, nu v-aș sfătui. Chipul sorei Honig era stacojiu. Fără curele, ar putea...

— Să fugă? Îl puteți învinovăți?

— Doctorul Mehring a dat instrucțiuni clare ca glucoza să nu fie administrată până când...

Femeia îl înșfăcase de braț. El se scutură.

— Doctorul Mehring nu-i aici.

— Chiar și așa...

Sora Ritter țipă. Stoehr își întinsese brațul și o înșfăcase de păr, trăgând-o către el.

— Câini negri!

Boneta asistentei căzu în timp ce bărbatul îi trăgea capul în jos, părul brunet și lung revărsându-se peste amândoi.

Gura lui Stoehr se căscă. Kirsch zări canini și incisivi crăpați și îngălbeniți, și o limbă bolnăvicios de albă. Ochiul pacientului erau deschiși, dar privirea era ațintită în gol, de-o inexpressivitate animalică.

— *N-n-negri.*

Înainte ca cineva să poată ajunge la el, Stoehr își înfipse dinții sub urechea sorei Ritter. Se auzi un zgomot supt și-un ronțăit. Un jet de sânge îi împrășcă bărbia.

Când doctorul Mehring intră în grabă în încăperea, sora Ritter era pe podea, ținându-și strâns rana însângerată și urlând.